

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/28322 GK 165

7/34962 GK 28

Sayı :30824082-610-14405547
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Aralık 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHMUT TANAL'IN
TBMM 7/32735 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

İklim değişikliğinin etkileri tüm Türkiye’de olduğu gibi Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde de şiddetle hissedilmektedir. Şanlıurfa, artan sıcaklık, azalan yağış ve buharlaşma oranlarındaki artış nedeniyle “yüksek su stresi” altında bulunan iller arasında yer almaktadır. Kuraklık, sadece tarımsal üretimi değil aynı zamanda ekosistemi, yer altı su kaynaklarını ve içme suyuna erişimi de tehdit etmektedir. Bu durumun çevresel boyutu dikkate alınarak sürdürülebilir bir iklim uyum politikası geliştirilmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa’nın 2024 yılı itibarıyla iklim değişikliği kaynaklı su stresi seviyesi nasıl tanımlanmaktadır?
2. Yer altı su rezervleri 2000 yılına kıyasla ne kadar azalmıştır?
3. Şanlıurfa’daki su kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından Bakanlığınızın yayımladığı bir eylem planı var mıdır?
4. İklim değişikliği nedeniyle sıcaklık ve buharlaşma oranlarındaki artışın, Şanlıurfa’nın yıllık su bütçesine etkisi nedir?
5. Kentin içme suyu ve tarımsal su kullanımı için yürütülen sürdürülebilirlik projeleri nelerdir?
6. Belediyelerin iklim eylem planları Bakanlıkça denetlenmekte midir? Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi’nin böyle bir planı var mıdır?
7. Bakanlığınızca Şanlıurfa’da yürütülen arıtma, yeniden kullanım ve gri su projeleri var mıdır?
8. Şanlıurfa’daki çarpık kentleşme ve hızlı nüfus artışının su kaynaklarına etkisi konusunda yapılan bir analiz mevcut mudur?
9. Sıfır atık su politikası kapsamında Şanlıurfa’daki yerel yönetimlerin performansı nasıl değerlendirilmektedir?
10. Su yönetiminde havza bazlı yaklaşımın Şanlıurfa için uygulanabilirliği değerlendirilmiş midir?

CEVAPLAR

Türkiye, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) raporlarında iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı kırılgan bölgelerden biri olarak tanımlanan Akdeniz Havzası'nda yer almaktadır. Bu kırılganlığın farkında olan ülkemiz; İklim değişikliği ile etkin mücadele edilebilmek amacıyla kararlılığını ve çabasını ortaya koymaktadır. 2021 yılı itibariyle Paris Anlaşmasının bir parçası olan ülkemiz, 2053 yılına yönelik net sıfır emisyon hedefini açıklamış ve bu hedef doğrultusunda kısa ve uzun vadeli iklim değişikliği stratejilerini belirlemek için çalışmalarına başlamıştır.

Bu kapsamda İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (İDASEP 2024-2030) ile İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (İDUSEP 2024-2030) 2024 yılında yayımlanmıştır. Akabinde yine 2024 yılı içerisinde 2053 net sıfır emisyon vizyonumuzun yol haritası olan Uzun Dönemli İklim Stratejisi (LTS) yayımlanmıştır.

İDASEP atık sektörü kapsamında; atıksu yönetiminde “Sürdürülebilirlik” ilkesi çerçevesinde, artırılmış atıksuların alternatif bir su kaynağı olduğu kabulü ile politika ve stratejiler belirlenmiş olup, hem hanelerde hem de endüstride suyun tasarruflu kullanımından oluşan atıksuyun en üst seviye fayda-maliyet oranı gözetilerek artırılmasına, artırılmış atıksuyun yeniden kullanım alanı ve alternatiflerinin artırılmasına, toprak vasfını kaybetmiş alanlarda artırılmış atıksu ve arıtma çamuru kullanılarak arazilerin iyileştirilmesine, atıksu ve arıtma çamurundan organik madde (azot, fosfor vb.) geri kazanılarak tarımsal faaliyetlerde gübre olarak kullanımının sağlanmasına, atıksu arıtma tesislerinin biyorafineri tesisleri olarak çalıştırılması sağlanarak toprak ve su kaynaklarının korunmasına kadar, atıksu yönetimi entegre olarak ele alınmıştır.

LTS atık sektöründe 2030 yılına kadar artırılmış atıksuların yeniden kullanım oranının %15'e çıkartılması hedeflenmektedir. LTS tarım sektöründe ise sulama randımanı oranının 2050 yılına kadar yüzde 65'e yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bahsi geçen politika belgeleri su kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımı adına katkı sunmaktadır.

İklim Kanunu'nun yasalaşması ile birlikte Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (YİDEP) Yönetmeliği çalışmaları hız kazanmıştır. İklim Değişikliği Başkanlığımız tarafından il bazında eylem planlarının hazırlanması ve yürütülmesi konusunda yasal çerçeve hazırlıkları yapılmaktadır.

Bu yönetmelik ile il bazında eylem planları oluşturulması hedeflenmektedir. Her bir YİDEP'in ilin coğrafi, ekolojik ve sosyo-ekonomik bağlamını dikkate alan etkilenebilirlik analizlerini, iklim risk değerlendirmesi üzerinden şekillenen uyum hedeflerini ve eylem setlerini, sera gazı emisyon envanteri temelinde oluşturulmuş azaltım stratejilerini içermesi beklenmektedir.

Ayrıca, İl düzeyinde kurulacak olan İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları (İl İDKK) aracılığıyla eylemlerin yıllık değerlendirilmesi yapılacak; teknik izleme raporları E-YİDEP sistemine işlenecektir.

Şanlıurfa Belediyesi ise İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Eylem Planını kendi bünyesinde 2024 yılında oluşturmuştur. Plan, iklim değişikliğinin etkilerine karşı kırılganlıkların azaltılması ve uyum kapasitesinin artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Öncelikli olarak su

kaynakları, tarım, biyolojik çeşitlilik, sağlık ve şehirleşme gibi sektörlerdeki riskler analiz edilmekte; bu alanlarda alınması gereken uyum tedbirleri belirlenmektedir.

Belgede ayrıca uygulama sürecinin izleme-değerlendirme mekanizmalarıyla destekleneceği ve uyum politikalarının ulusal stratejilerle bütünleştirileceği ifade edilmektedir. Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi, kapasite geliştirme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve doğa temelli çözümlerin hayata geçirilmesi planın temel önceliklerindendir. Böylece hem çevresel hem de sosyo-ekonomik dayanıklılığın artırılması, yerel düzeyde daha dirençli ve sürdürülebilir bir gelecek oluşturulması hedeflenmektedir.